

การศึกษาอุณหภูมิผิวจราจรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการเบรกเพื่อหยุดรถ

สุพจน์ สีสว่าง^{1*} และ สุพรชัย อุทัยนฤมล²

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิผิวจราจรกับค่าความฝืดผิวจราจร 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิผิวจราจรกับประสิทธิภาพในการเบรกเพื่อหยุดรถ โดยการศึกษาความสัมพันธ์แต่ละปัจจัยที่มีอุณหภูมิผิวจราจรเข้าไปเกี่ยวข้อง ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้ทำการวัดค่าความฝืดผิวจราจรแบบต่อเนื่อง เพื่อหาค่าความฝืดผิวจราจรด้วยเครื่องมือ Skid (ASFT T – 10) และรถทดสอบหาระยะการเบรกโดยใช้รถยนต์นั่งส่วนบุคคลที่ความเร็วรถทดสอบ 60 กิโลเมตรต่อชั่วโมง เพื่อวิเคราะห์หาระดับผลกระทบต่อระยะการเบรกที่ใช้ในการหยุดรถ ผลการวิจัยพบว่า 1) อุณหภูมิมีอิทธิพลต่อค่าความฝืดผิวจราจรน้อยกว่าปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ ปริมาณจราจร อายุผิวจราจร 2) อุณหภูมิมีอิทธิพลต่อระยะเบรกลดกว่าปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ ปริมาณจราจร อายุผิวจราจร ซึ่งเมื่อปัจจัยเหล่านี้มีค่าเพิ่มมากขึ้นก็จะส่งผลต่อระยะเบรกที่เพิ่มมากขึ้น

คำสำคัญ: อุณหภูมิที่ผิวจราจร, ความฝืด, ระยะเบรก

รับพิจารณา: 31 สิงหาคม 2560

แก้ไข: 21 ตุลาคม 2563

ตอบรับ: 5 พฤศจิกายน 2563

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาวิศวกรรมขนส่ง ภาควิชาวิศวกรรมโยธา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

² รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาวิศวกรรมขนส่ง ภาควิชาวิศวกรรมโยธา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

* ผู้รับผิดชอบประสานงาน โทร. +668 4388 8460 อีเมล: seesawang55@gmail.com

A Study of Temperature of the Road Surface with Performance Braking Distance

Supot Seesawang^{1*} and Supornchai Utainarumol²

Abstract

This research aims to study 1) the relationship between temperature on road surface and friction of road surface. 2) the relationship between temperature on road surface and braking efficiency. Correlation among factors related to temperature on road surface were studied. The friction of road surface was measured using continued Fixed Slip Tester with the Skid (ASFT T – 10) and test car for braking distance with testing speed 60 kilometer per hour. The effect level per braking distance was analyzed. The results of this research are as follows: 1) The influence of temperature on the friction of road surface is less than other factors such as traffic volume and pavement lifetime. 2) The influence of temperature on braking distance is less than other factors such as traffic volume and pavement lifetime. Moreover, the braking distance increase as these factor increase.

Keywords: temperature of road surface, the friction, braking distance

Received: August 31, 2017

Revised: October 21, 2020

Accepted: November 5, 2020

¹ Master Degree Student, School of Transportation Engineering, Faculty of Engineering, King Mongkut's University of Technology North Bangkok

² Associate Professor School of Transportation Engineering, Faculty of Engineering, King Mongkut's University of Technology North Bangkok

* Corresponding Author Tel. +668 4388 8460 e-mail: seesawang55@gmail.com

1. บทนำ

ปัจจุบันการเดินทางในประเทศไทยมีการใช้ถนนเป็นปัจจัยหลักในการเดินทางตามโครงข่ายถนน ซึ่งหากสภาพผิวจราจรมีความผิดที่ไม่เหมาะสม ไม่พร้อมใช้งาน อาจส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุ [1] สภาพพื้นผิวจราจรที่ลื่นหรือมีความผิดที่ผิวต่ำก็เป็นสาเหตุหนึ่งของอุบัติเหตุในการเดินทางตามโครงข่ายถนนในการป้องกันและจัดการถนนให้มีความปลอดภัย จึงจำเป็นต้องมีการตรวจสอบและสำรวจทุกองค์ประกอบที่อาจจะเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุที่มาจากสภาพพื้นผิวถนนที่ลื่นหรือผิวถนนที่มีความเสียดทานหรือความผิดต่ำ ใช้ประกอบในการตัดสินใจในการบำรุงรักษาสภาพพื้นผิวถนน [2] การเกิดอุบัติเหตุประเภทรถชนในลักษณะชนแบบออกนอกเส้นทางส่วนใหญ่เกิดจากการขับรถเร็วบนสภาพผิวทางที่มีความเสียดทานต่ำจากปัญหาการเกิดอุบัติเหตุดังกล่าว ผู้ใช้ถนนขับขี้นยานพาหนะในความเร็วที่เท่ากันแต่สภาพความผิดของถนนแตกต่างกัน พบว่าผู้ขับขี้นสภาพความผิดถนนที่น้อยกว่าจะต้องใช้ระยะทางในการเบรกเพื่อหยุดรถมากกว่าผู้ขับขี้นถนนที่มีความผิดมากกว่า [3]

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิผิวจราจรกับค่าความผิดผิวจราจร

2.2 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิผิวจราจรกับประสิทธิภาพในการเบรกเพื่อหยุดรถ

3. ขอบเขตของการวิจัย

3.1 ศึกษาผิวจราจรแบบแอสฟัลต์คอนกรีต 2 ประเภท ได้แก่ 1) ผิวจราจรแอสฟัลต์คอนกรีต เกรด Ac 60-70 2) ผิวจราจรแอสฟัลต์คอนกรีต ชนิด Para Slurry Seal

3.2 ศึกษาข้อมูลที่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความผิดผิว โดยการดูความสัมพันธ์แต่ละปัจจัย ได้แก่ ปริมาณการจราจร อายุผิวจราจร ที่มีอุณหภูมิผิวเข้าไปเกี่ยวข้อง [4]

3.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของผลการทดสอบวัดความเสียดทานแบบต่อเนื่อง Fixed Slip Tester ด้วยเครื่องมือทดสอบ Skid (ASFT T-10) ตามมาตรฐาน ASTM E1551 เพื่อหาค่าความผิดผิวจราจร friction (f หรือ μ) พร้อมทั้งเก็บข้อมูลอุณหภูมิผิวจราจร โดยจะ

ทำการทดสอบบริเวณช่องจราจรที่มีปริมาณการจราจรของรถหนักมากกว่าช่องจราจรอื่น [5]

3.4 สำรวจและการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องโดยใช้ถนนผิวจราจรแบบแอสฟัลต์คอนกรีต จำนวน 140 สายทาง ในความรับผิดชอบของกรมทางหลวงและประสานขอข้อมูลที่เป็น ซึ่ง มีประเภทผิวจราจรหลักที่ใช้ในการเก็บข้อมูลมี 2 ประเภท คือ 1) ผิวจราจรแอสฟัลต์คอนกรีตเกรด Ac 60-70 2) ผิวจราจรแอสฟัลต์คอนกรีตชนิด Para Slurry Seal แล้วนำข้อมูลทั้งหมดที่ได้มาประมวลผลและวิเคราะห์

4. วิธีดำเนินการวิจัย

ทำการทดสอบภาคสนามการเก็บข้อมูลแบ่งเป็น 2 ชนิดผิวจราจร

4.1 เก็บข้อมูลด้วยเครื่อง Skid (ASFT-10) จำนวน 140 สายทาง แบ่งเป็นผิวจราจรแอสฟัลต์คอนกรีต เกรด Ac 60-70 จำนวน 359 ชุดข้อมูล ผิวจราจรแอสฟัลต์คอนกรีต ชนิด Para Slurry Seal จำนวน 110 ชุดข้อมูล

4.2 เก็บข้อมูลทดสอบหาระยะเบรก จากระถยนต์นั่งส่วนบุคคลที่ความเร็ว 60 กม./ชม. โดยสมมติให้รถทดสอบมีสภาพเหมือนรถที่วิ่งบนถนนทั่วไป โดยเลือกใช้ตัวอย่างสายทางในการทดสอบที่มีลักษณะทางกายภาพ และตำแหน่งการทดสอบเหมือนชุดข้อมูลที่ใช้เครื่อง Skid (ASFT-10) เก็บข้อมูล โดยเลือกตัวอย่าง 12 สายทางเพื่อทดสอบแบ่งเป็น ผิวจราจรแอสฟัลต์คอนกรีต เกรด Ac 60-70 จำนวน 15 ชุดข้อมูล ผิวจราจรแอสฟัลต์คอนกรีต ชนิด Para Slurry Seal จำนวน 15 ชุดข้อมูล

4.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลกับค่าความผิดของผิวจราจรโดยเลือกปัจจัยดังนี้ อุณหภูมิผิวจราจร ระหว่าง 30 – 35 องศาเซลเซียส อุณหภูมิผิวจราจร ระหว่าง 35 – 40 องศาเซลเซียส อุณหภูมิผิวจราจรมากกว่า 40 องศาเซลเซียส อายุผิวจราจร 1, 2, 3 ปี ตามลำดับและ ปริมาณการจราจร < 3,000 คันต่อวัน ปริมาณการจราจร 3,000 – 6,000 คันต่อวัน ปริมาณการจราจร 6,000 – 10,000 คันต่อวัน ปริมาณการจราจรมากกว่า 10,000 คันต่อวัน

4.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้ข้อมูลที่ผ่านการตัดค่าสุดต่าง (Outlier) ออกจากข้อมูล โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ทางสถิติผ่านเครื่องมือ Explore

5.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์แบบเชิงเส้นของปัจจัยที่มีผลต่อความผิดพลาดจราจร แนวโน้มของผลที่ออกมาที่มีความเป็นไปได้ว่ามีปัจจัยอื่นที่มีอิทธิพลร่วมกับอุณหภูมิผิวที่ส่งผลต่อค่าความผิดพลาดจึงมีความจำเป็นต้องนำปัจจัยอื่นมาวิเคราะห์ร่วม โดยการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุเพื่อหาว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อค่าความผิดพลาดตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้

H_0 : ปัจจัยต่าง ๆ ไม่มีอิทธิพลต่อค่าความผิดพลาดจราจร

H_1 : ปัจจัยต่าง ๆ มีอิทธิพลต่อค่าความผิดพลาดจราจรอย่างน้อย 1 ปัจจัย

ตารางที่ 1 วิเคราะห์ความแปรปรวนผิวจราจรแอสฟัลต์เกรด Ac 60-70

ANOVA	df	SS	MS	F	Significance F
Regression	3	0.4824	0.1608	9.5785	8.6763E-06
Residual	138	2.3166	0.0168		
Total	141	2.7989			

ค่า Significance F 8.6763 E-06 น้อยกว่า 0.05 ดังนั้นปฏิเสธ H_0 ยอมรับ H_1 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 คือมีอย่างน้อย 1 ปัจจัยที่มีผลต่อความผิดพลาด

ตารางที่ 2 ผลการตรวจสอบปัจจัยที่มีผลต่อความผิดพลาดจราจรแอสฟัลต์ เกรด Ac60-70

Coefficients	Standard Error	t Stat	P-value	Lower	Upper	Lower	Upper	
				95%	95%	95.0%	95.0%	
Intercept	0.812	0.102	7.927	0.000	0.609	1.014	0.609	1.014
AADT	0.000	0.000	0.967	0.335	0.000	0.000	0.000	0.000
อุณหภูมิผิวจราจร	-0.012	0.003	-4.677	0.000	-0.017	-0.007	-0.017	-0.007
อายุผิว (ปี)	0.043	0.013	3.239	0.002	0.017	0.069	0.017	0.069

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านอายุที่มีผลต่อความผิดพลาดจราจรแอสฟัลต์ เกรด Ac60-70

Multiple R	0.1838218
R Square	0.0337904
Adjusted R Square	0.0268889
Standard Error	0.1389852
Observations	142

5.2.1 ผลการตรวจสอบปัจจัยที่มีผลต่อความผิดพลาดจราจรแอสฟัลต์คอนกรีต เกรด Ac 60-70 ปัจจัยด้านอายุผิวมีผลต่อค่าความผิดพลาด จากข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ปริมาณการจราจรในผิวจราจรแอสฟัลต์คอนกรีตเกรด Ac 60-70 ไม่มีผลต่อความผิดพลาดผิวและปัจจัยด้านอายุมีผลต่อความผิดพลาดผิวเพียง 2.688% ดังนั้น ในตัวอย่างข้อมูลผิวจราจรแอสฟัลต์คอนกรีต เกรด Ac 60-70 ที่นำมาวิเคราะห์ยังมีปัจจัยภายนอกอื่นอีกที่มีผลกระทบต่อความผิดพลาด

ตารางที่ 4 วิเคราะห์ความแปรปรวนผิวจราจรแอสฟัลต์คอนกรีต ชนิด Para Slurry Seal

ANOVA	df	SS	MS	F	Significance F
Regression	3	0.22	0.073	3.64	0.01539073
Residual	99	1.999	0.02		
Total	102	2.219			

ค่า Significance F 0.01539073 น้อยกว่า 0.05 ดังนั้นปฏิเสธ H_0 ยอมรับ H_1 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 คือมีอย่างน้อย 1 ปัจจัยที่มีผลต่อความผิดพลาด

ตารางที่ 5 ผลการตรวจสอบปัจจัยที่มีผลต่อความผิด ผิวจราจรแอสฟัลต์คอนกรีต ชนิด Para Slurry Seal

Coefficients	Standard Error	t Stat	P-value	Lower 95%	Upper 95%	Lower 95.0%	Upper 95.0%	
Intercept	0.2835	0.1153	2.4594	0.0157	0.055	0.512	0.0548	0.5123
AADT	0	0	-2.226	0.0283	0	0	0	0
อุณหภูมิผิวจราจร	0.0025	0.003	0.8444	0.4005	-0.003	0.009	-0.003	0.0085
อายุผิว (ปี)	0.0423	0.0177	2.3909	0.0187	0.007	0.077	0.0072	0.0774

ตารางที่ 6 ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านอายุที่มีผลต่อ ความผิดผิวจราจรแอสฟัลต์คอนกรีต ชนิด Para Slurry Seal

Multiple R	0.2326631
R Square	0.0541321
Adjusted R Square	0.0447671
Standard Error	0.1441611
Observations	103

ตารางที่ 7 ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านปริมาณจราจร ที่มีผลต่อความผิดผิวจราจรแอสฟัลต์ คอนกรีต ชนิด Para Slurry Seal

Multiple R	0.2019343
R Square	0.0407775
Adjusted R Square	0.0312802
Standard Error	0.1451753
Observations	103

5.2.2 ผลการตรวจสอบปัจจัยที่มีผลต่อความผิดของผิวจราจรแอสฟัลต์คอนกรีต ชนิด Para Slurry Seal สรุปได้ว่ามีทั้งปัจจัยด้านอายุผิว และปัจจัยด้านปริมาณจราจร ที่มีผลต่อค่าความผิดผิว จากข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์ปัจจัยด้านอายุมีผลต่อความผิดผิวเพียง 4.476% และปัจจัยด้านปริมาณจราจรมีผลต่อค่าความผิดผิวที่ 3.128% ดังนั้น ในตัวอย่างข้อมูลผิวจราจรแอสฟัลต์

คอนกรีต ชนิด Para Slurry Seal ที่นำมาวิเคราะห์ยังมีปัจจัยภายนอกอื่นอีกที่มีผลกระทบต่อความผิดผิว

6. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

6.1 สรุปความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิผิวจราจร และค่า (f) จากเครื่องมือ Skid (ASFT T-10)

6.1.1 จากข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์เมื่ออุณหภูมิสูงขึ้น ผิวจราจรแอสฟัลต์คอนกรีต เกรด Ac 60-70 ระยะเบรกมีแนวโน้มสูงขึ้น เมื่ออุณหภูมิมีค่ามากขึ้น เนื่องจากผิวจราจรที่มีอุณหภูมิสูงผิวจราจรมีแนวโน้มที่ความผิดของผิวจราจรต่ำลง ความผิดผิวที่อายุ 1, 2 และ 3 ปี มีแนวโน้มลดลงเมื่ออุณหภูมิเพิ่มขึ้น

6.1.2 จากข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์เมื่ออุณหภูมิสูงขึ้น ผิวจราจรแอสฟัลต์คอนกรีต ชนิด Para Slurry Seal มีแนวโน้มความผิดน้อยลง เมื่ออุณหภูมิมีค่าสูงขึ้น และอายุผิวเพิ่มขึ้นความผิดผิวที่อายุ 1 ปี ช่วงปริมาณจราจร < 3,000, 3,000 – 6,000 และ > 10,000 คัน/วัน มีแนวโน้มค่าความผิดต่ำลงเมื่ออุณหภูมิสูงขึ้น

ความผิดผิวที่อายุ 2 ปี ช่วงปริมาณจราจร < 3,000, 6,000 – 10,000 และ > 10,000 คัน/วัน มีแนวโน้มค่าความผิดลดลง เมื่ออุณหภูมิสูงขึ้น ความผิดผิวที่อายุ 3 ปี ทุกช่วงปริมาณจราจรมีแนวโน้มความผิดลดลง

6.2 สรุปผลของค่าความผิดที่ได้จากรถทดสอบการเบรกในสายทางและช่วง กม. เดียวกัน และลักษณะทางกายภาพแบบเดียวกัน ผลที่ได้ในส่วนของผิวจราจรแอสฟัลต์คอนกรีต เกรด Ac 60-70 และผิวจราจรแอสฟัลต์คอนกรีต Para Slurry Seal ความสัมพันธ์ของระยะเบรก จากข้อมูลทั้งสองชุด ปัจจัยด้านอุณหภูมิมีแนวโน้มของผลกระทบต่อความผิดน้อย และมีปัจจัยด้านอายุส่งผลผลกระทบต่อค่าความผิดด้วย

ผิวจราจรแอสฟัลต์คอนกรีต เกรด Ac 60-70 จากข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านอายุมีผลต่อความผิดผิวประมาณ 2.688% จากปัจจัยทั้งหมดที่มีผลต่อความผิด ผิวจราจรแอสฟัลต์คอนกรีต Para Slurry Seal จากข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านอายุมีผลต่อความผิดผิวประมาณ 4.476% และปัจจัยด้านปริมาณจราจรมีผลต่อความผิดผิวประมาณ 3.128% จากปัจจัยทั้งหมดที่มีผลต่อความผิดผิว

7. ข้อเสนอแนะครั้งนี้และครั้งต่อไป

จากการวิเคราะห์พบว่าอุณหภูมิมีผลกับระยะเบรกน้อยกว่าที่คาดการณ์ไว้ หากจะมีการศึกษาปัจจัยทางกายภาพอย่างอื่นประกอบด้วย อาทิเช่น ความชื้นที่ผิวจราจร เพื่อจะได้เปรียบเทียบกับปัจจัยไหนมีผลต่อระยะเบรกมากกว่าและจากการวิเคราะห์ผิวจราจรทั้งสองชนิดพบว่าผิวจราจรแอสฟัลต์คอนกรีต Para Slurry Seal มีผลกระทบน้อยกว่าผิวจราจรแอสฟัลต์คอนกรีต เกรด Ac 60-70 เมื่อมีอุณหภูมิสูงขึ้น ดังนั้น ในกรณีที่ต้องการบำรุงรักษาผิวจราจรเดิมที่มีค่า (f) ลดลง ให้มีค่า (f) เพิ่มขึ้น และอยู่ในพื้นที่อุณหภูมิสูง ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการเลือกวิธีฉาบผิวแบบ Para Slurry Seal เป็นอีกทางเลือกที่ต้องนำมาพิจารณาในการเลือกวิธีบำรุงรักษาผิวทางเดิม เนื่องจากต้นทุนต่อตารางเมตรมีราคาถูกและคุณสมบัติของ Para Slurry Seal เป็นชนิดที่ผิวหยาบโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ เพิ่ม Skid Resistance ของผิวจราจรเดิม ฉาบเพื่อป้องกันการฝูกร่อนของผิวทางเดิมและฉาบปิดผิวทางเดิมที่หลุด

8. เอกสารอ้างอิง

- [1] H. Piyapat, "THE STUDY OF RELATIONSHIP BETWEEN PAVEMENT SURFACE FRICTION AND RELATED FACTORS USING STATISTICAL ANALYSIS," FACULTY OF ENGINEERING KHON KAEN UNIVERSITY, KHON KAEN, 2013. (in Thai)
- [2] P. Bunraksa and C. Payongsri, "Skid resistance test (Skid resistance) of road surface by Portable Skid Resistance Tester," Bureau of Material Analysis and Inspection, Bangkok, 2008. (in Thai)
- [3] Y. Kwanruen, "Study of Relationships between Skid Resistance and Traffic Accidents," in *The 18th National Convention on Civil Engineering*, Chiang Mai, 2013. (in Thai)
- [4] S. Pattarapon, "The Study of Factor influencing the Skid Resistance of the Road Surface," King Mongkut's University of Technology North Bangkok, Bangkok, 2013. (in Thai)
- [5] P. Chano, "Continuous Friction Measuring Equipment," Bureau of Material Analysis and Inspection, Bangkok, 2015. (in Thai)
- [6] K. Vanichbuncha, *SPSS for Windows Data Analysis*, Bangkok: Chulalongkorn University, 2003. (in Thai)